

INFORMACIJA

o polaznim osnovama za pregovore o zaključivanju Ugovora o finansiranju između Crne Gore i Međunarodnog fonda za razvoj poljoprivrede (IFAD) za potrebe finansiranja projekta "Adaptacija na klimatske promjene i otpornost u crnogorskim planinskim područjima (GORA plus)"

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (MPŠV) je, dana 04. maja 2026. godine, uputilo Ministarstvu finansija inicijativu za započinjanje procesa pregovora sa Međunarodnim fondom za razvoj poljoprivrede (IFAD) o zaključivanju Ugovora o finansiranju, a za potrebe realizacije projekta "Adaptacija na klimatske promjene i otpornost u crnogorskim planinskim područjima (GORA plus)". Na osnovu predmetne inicijative, a nakon višestrukih konsultacija sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo finansija uputilo je, 09. jula 2026. godine, IFAD-u pismo kojim potvrđuje opredijeljenost Crne Gore da iskoristi alokaciju iz IFAD13 programa, u okviru kojega je Crnoj Gori omogućeno da se za potrebe predmetnog projekta kod ove institucije može zadužiti do iznosa od 7 miliona američkih dolara.

Projekat GORA plus dizajniran je kao strateški nastavak tekućih aktivnosti na projektu "Adaptacija na klimatske promjene i otpornost u crnogorskim planinskim predjelima (GORA)" finansiranog od strane Adaptacionog fonda (AF). Implementacija projekta GORA započeta je u septembru 2024. godine, dok je završetak aktivnosti planiran za decembar 2029. godine. Realizacija projekta GORA plus planirana je za period septembar 2026 - jun 2032. godine.

Struktura projekta zasniva se na tri komponente GORA projekta, koje obuhvataju:

1. Komponenta 1: **Održivi načini života u planinama**, ima za cilj olakšavanje klasteriranja lanca vrijednosti za otpornu transformaciju poljoprivrednih sistema kroz izgradnju kapaciteta i finansijsku podršku koja direktno koristi najugroženijim proizvođačima. Realizacija komponente planirana je kroz 1.425 grantova za poljoprivrednike.
2. Komponenta 2: **Integrirano upravljanje pejzažom**, ima za cilj identifikaciju ranjivosti pejzaža i finansiranje odgovarajućih prioritarnih intervencija u smislu zelene i sive infrastrukture, slijedeći principe integrisanog upravljanja pejzažom. Ova komponenta obuhvatiće sanaciju 199 km seoskih puteva i 69 vodovodnih Sistema
3. Komponenta 3: **Angažman u oblasti politika i jačanje institucija** ima za cilj integraciju strategija prilagođavanja planinama, istovremeno podstičući razvoj sjeverne regije kroz međusobnu edukaciju na subregionalnom nivou.

GORA plus će obuhvatiti 30.000 korisnika u sjevernom regionu, sa posebnim fokusom na žene i mlade koji će činiti polovinu, odnosno trećinu ukupnog broja podržanih lica.

Ukupna vrijednost projekta GORA i GORA plus procjenjuje se na 46,6 miliona eura. Pored planiranog IFAD zajma koji po trenutnom kursu iznosi oko 6,035 miliona eura (7,00 miliona američkih dolara), finansijska konstrukcija uključuje 8,7 miliona eura iz granta AF-a, dok preostalih 24,5 miliona eura predstavlja domaće kofinansiranje Vlade, opština i samih korisnika.

Potrebno je napomenuti da je IFAD, za potrebe projekta GORA plus, obezbijedio iznos od 7,00 miliona američkih dolara. Imajući u vidu da će kreditni aranžman biti zaključen u eurima, iznos od 7,00 miliona američkih dolara biće konvertovan u eure, po kursu MMF-a koji će se uzeti na poslednji dan mjeseca koji prethodi mjesecu zaključivanja ugovora o finansiranju. U ovom trenutku, maksimalni iznos zaduženja u eurskoj protivvrijenosti iznosi 6,035 miliona eura.

Zajam se odobrava pod opštim uslovima kreditiranja IFAD-a koji važi za određenu kategoriju zemalja. Crna Gora pripada *Kategoriji 2*, u okviru koje je moguće finansiranje u formi kredita, sa najdužim rokom otplate do 30 godina, grejs periodom do 8 godina i prosječnom ročnošću kredita do 18 godina. Zavisno od prosječne ročnosti određuje se i kamatna stopa.

Prema opštim uslovima finansiranja za kredite u eurima odobrava se varijabilna kamatna stopa koja se sastoji od 6 mjesečnog Euribora uvećanog za varijabilnu kamatnu maržu, koja se fiksira kvartalno. Varijabilna kamatna marža ima tri komponente i sastoji se od ugovorne marže, marže finansiranja i IFAD premije vezane za godine dopsijeća, ali se ove tri komponente objedinjavaju u jedinstvenu varijabilnu kamatnu maržu.

Ministarstvo finansija razmatra nekoliko opcija sa aspekta ročnosti, čiji se uslovi mogu prikazati na sledeći način:

Indikativno uslovi finansiranja kao osnov za pregovore

	Opcija 1	Opcija 2	Opcija 3
Iznos kredita u eurima	6.035.000	6.035.000	6.035.000
Period raspoloživosti = period završetka projekta u godinama	6	6	6
Ukupni rok otplate (trajanje kredita)	10	12	15
Grejs period (usklađen sa periodom raspoloživosti)	6	6	6
Period otplate u godinama	4	6	9
Prosječna dospelost u godinama	8.3	9.3	10.8
Kamata	6m Euribor + 1,11%	6m Euribor + 1,21%	6m Euribor + 1,31%
Naknada za obradu kredita	0%	0%	0%
Naknada na nepovučena sredstva	0%	0%	0%

Kreditni aranžman kod IFAD-a neće imati dodatne troškove poput naknade za obradu kredita i naknade na nepovučena sredstva. Međutim, u skladu sa Opštim uslovima finansiranja, kreditno finansiranje biće otkazano ukoliko Ugovor o finansiranju ne stupi na snagu u roku od 18 mjeseci od odobrenja aranžmana od strane Izvršnog odbora IFAD-a, ili ukoliko povlačenje sredstava ne započne u roku od 18 mjeseci od stupanja na snagu Ugovora o finansiranju.

Pregovori sa IFAD-om održaće se u online formatu tokom oktobra 2026. godine. Tokom pregovora biće usaglašena konačna verzija ugovora o finansiranju i definisani uslovi kreditiranja.

Pravni osnov za zaključivanje predmetnog kreditnog aranžmana definisan je Zakonom o budžetu i Odlukom o zaduživanju za 2026. godinu (Sl. list br. 159/2025 od 30.12.2025. godine), kojima je predviđeno zaključivanje ugovora o finansiranju sa IFAD-om za potrebe projekta GORA plus, u iznosu do 7,00 miliona eura.

Za potrebe vođenja pregovora biće formiran pregovarački tim Crne Gore, koji će činiti predstavnici Ministarstva finansija i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u sledećem sastavu:

Predstavnici Ministarstva finansija:

- **mr Milica Adžić**, državna sekretarka, šef delegacije za pregovore
- **Andrijana Ulić Rajović**, generalna direktorica Direktorata za javni dug, član delegacije;
- **mr Katarina Živković**, načelnica Direkcije za zaduživanje, upravljanje dugom i odnose sa inostranstvom, član delegacije;
- **Bojana Boljević, samostalna savjetnica I** u Direkciji za zaduživanje, upravljanje dugom i odnose sa inostranstvom, član delegacije.

Predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede:

- **Krsto Rađenović**, državni sekretar;
- **Igor Nišavić**, sekretar ministarstva;
- **Marko Radonjić**, v.d. direktor Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu;
- **Milena Vukotić**, načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju i IPA projekte;
- **Ljiljana Lutovac**, načelnica Službe za pravne poslove u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu.

Ministarstvo finansija će nakon sprovedenih pregovora informisati Vladu o rezultatima pregovora i dostaviti na razmatranje i saglasnost konačnu verziju predmetnog Ugovora o zajmu.